

Regeringen, Finansdepartementet
fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11), svar senast 2024-11-30

Er beteckning: Fi2024/01367

Sammanfattning

Yttrandet från Länsstyrelsen i Kronobergs län avser endast förslaget om att omvandla lokala värderingsnämnder till särskilda beslutsorgan i länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län.

Länsstyrelsen i Kronobergs län ser negativa konsekvenser med en sådan lösning. De huvudsakliga skälen redovisas nedan.

Länsvisa lokala värderingsnämnder för största möjliga försvarseffekt

Länsstyrelserna är länets högsta civila totalförsvarsmyndighet enligt förordningen om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap (SFS 2017:870). Det innebär att länsstyrelserna ska verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås vid höjd beredskap.

En grundläggande förutsättning för att utöva rollen som länets högsta civila totalförsvarsmyndighet är närhet och rådighet att organisera och upprätthålla den lokala värderingsnämndens verksamhet.

Att koncentrera lokala värderingsnämnder till några få platser i landet skapar sårbarheter i totalförsvaret. Om delar av landet blir avskuret eller ockuperat finns överhängande risk att den lokala värderingsnämnden är otillgänglig. Effekten blir då att förfogandelagstiftningen inte kan tillämpas i praktiken. Det är

allvarligt mot bakgrund av att förfogandelagstiftningen är ett viktigt verktyg för att säkerställa största möjliga försvarseffekt.

Koncentrering av lokala värderingsnämnder försvagar det civila försvaret

Länsstyrelsen menar också att utredningens förslag om att koncentrera de lokala värderingsnämnderna behöver ses i ett större perspektiv. För närvarande finns en trend att koncentrera alltmer verksamhet vid några få länsstyrelser – och då i synnerhet hos de sex civilområdesansvariga länsstyrelserna. Inte minst inom området civil beredskap återkommer koncentreringslösningen allt oftare. Exempel i närtid är tillsyn av säkerhetsskydd och förordnande av skyddsvakter. Flera pågående statliga utredningar pekar i samma riktning (ex förköpslagen Fi 2022:07).

Utvecklingen är problematisk. Totalförsvaret och inte minst det civila försvaret har sedan decennier som utgångspunkt att länet är den lägsta statliga nivån som ska fortsätta att fungera oavsett om förbindelserna till regeringen är brutna. Decentraliseringen av offentlig verksamhet och beslutsfattande är en styrka i det civila försvaret. Utredningens förslag riskerar därför att försvaga det civila försvarets möjligheter att verka på länsnivå.

Beslutande

Beslutet har fattats av avdelningschef Louise Jeppsson. I beslutet har även biträdande försvarsdirektör Fredrik Nygren medverkat.